

Habbab'ın ateşi, bizim bahanelerimiz

Habbab'ın ateşi, bizim bahanelerimiz. Habbab bin Eret radiyallahu anh, aslen Benî Temîm kabilesindendi. Küçük yaşta bir baskın sırasında esir düştü, elden ele dolaştırıldı ve sonunda Mekke'de Ümmü Enmâr el-Huzâiyye'ye köle olarak satıldı.

Ümmü Enmâr onu kılıç yapma sanatını öğrenmesi için bir demircinin yanına verdi. Habbab kısa zamanda ustalaştı. Dürüstlüğü, emaneti ve işindeki sağlamlığıyla Mekke'de tanındı. İnsanlar onun yaptığı kılıçlara rağbet etmeye başladı.

Genç yaşına rağmen derin düşünen biriydi. Cahiliyenin putlara tapmasını, insanların zulüm ve cehalet içinde yaşamasını ibretle seyrederdi. Kalbi sanki bu karanlığın ardından doğacak bir sabahı bekliyordu.

Derken Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in insanları Allah'ın birliğine çağırdığı haberini duydu. Gidip onu dinledi. Kalbi hakikati tanıdı ve hiç tereddüt etmeden kelime-i şehâdet getirerek İslam'a girdi. Böylece ilk Müslümanlardan biri oldu.

İmanını Gizlemeyen Yiğit

Habbab Müslüman olduğunu gizlemedi. Bu haber kısa zamanda efendisi Ümmü Enmâr'a ulaştı. Öfkelenen Ümmü Enmâr, kardeşi Sibâ ve bazı gençlerle birlikte Habbab'ın yanına gitti. Ona, "Sen dininden çıkıp Muhammed'e mi uydun?" dediler.

Habbab hiç çekinmeden şöyle cevap verdi: "Ben dinimden çıkmadım. Tek olan Allah'a iman ettim. Putlarınızı reddettim. Muhammed'in Allah'ın kulu ve Resûlü olduğuna şehâdet ettim."

İşkencelerin Başlaması

Bu sözleri duyar duymaz üzerine saldırdılar. Onu tokat, tekme, çekiç ve demir parçalarıyla dövdüler. Habbab kanlar içinde yere yığıldı. Fakat onun bu cesareti Mekke'de büyük bir tesir meydana getirdi. Çünkü kabilesi, gücü ve koruyucusu olmayan bir kölenin böyle açıkça imanını ilan etmesi müşrikleri şaşkına çevirmişti. Habbab'ın bu duruşu, başka Müslümanlara da cesaret verdi. Birer birer onlar da imanlarını açıktan söylemeye başladılar.

Kureyş'in ileri gelenleri, İslam'ın gün geçtikçe yayıldığını görünce toplandılar. Her kabile, kendi içindeki Müslümanlara işkence edecek; onları ya dinlerinden döndürecek ya da öldürecekti. Habbab'a işkence etme görevi de Sibâ ve adamlarına düştü.

Kızgın Kumlar ve Demir Zırhlar

Öğle sıcaklığı şiddetlendiğinde Habbab'ı Mekke'nin kızgın kumlarına çıkarırlar, elbiselerini soyar

ve ona demir zırhlar giydirebilirlerdi. Susuz bırakır, sonra da “Muhammed hakkında ne diyorsun?” diye sorarlardı. Habbab, bütün acılarına rağmen, “O Allah’ın kulu ve Resûlüdür. Bizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için hak dini getirmiştir” derdi.

Putlara Karşı Tavrı

Sonra ona, “Lât ve Uzzâ hakkında ne diyorsun?” diye sorarlardı. Habbab, “Onlar sağır ve dilsiz putlardır. Ne fayda verebilirler ne de zarar” diye cevap verirdi. Bunun üzerine kızgın taşları sırtına koyarlar, omuzlarının yağı eriyinceye kadar ona işkence ederlerdi.

Ümmü Enmâr’ın Zulmü

Ümmü Enmâr da kardeşinden geri kalmazdı. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Habbab’ın dükkânına uğrayıp onunla konuştuğunu görünce öfkesi daha da arttı. Bundan sonra sık sık dükkâna gelir, körükte kızdırdığı demiri Habbab’ın başına koyardı. Habbab bayılıncaya kadar ona işkence ederdi. Habbab ise sabreder ve zalimlere karşı Rabbine sığınırды.

Bedduanın Kabulü

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ashâbına Medine’ye hicret izni verince Habbab da hicrete hazırlandı. Fakat Mekke’den ayrılmadan önce Ümmü Enmâr hakkında yaptığı bedduanın kabul edildiğini gördü. Ümmü Enmâr dayanılmaz bir baş ağrısına tutuldu. Çaresiz kaldılar. Sonunda ona, başını kızgın demirle dağlamasını söylediler. Böylece Habbab’ın başına kızgın demir koyan kadın, kendi başını kızgın demirle dağlamak zorunda kaldı.

Habbab, Medine’ye hicret ettikten sonra uzun zaman mahrum kaldığı huzura kavuştu. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yakın olmanın saadetini yaşadı. Bedir’e katıldı, Uhud’da bulundu. Allah yolunda mücadele etti. Ayrıca Ümmü Enmâr’ın kardeşi Sibâ’nın, Allah’ın aslanı Hazret-i Hamza tarafından öldürüldüğünü görme bahtiyarlığına erişti.

Hazret-i Ömer’in Yanında

Habbab uzun bir ömür sürdü ve dört halife devrini gördü. Bir gün Hazret-i Ömer radiyallahu anh’ın yanına girdi. Hazret-i Ömer onu kendisine yakın ve yüksek bir yere oturttu. “Bu makama Bilâl dışında senden daha layık kimse yoktur” dedi. Sonra müşriklerden gördüğü işkenceleri sordu. Habbab anlatmak istemedi. Hazret-i Ömer ısrar edince sırtını açtı. Hazret-i Ömer gördüğü manzara karşısında dehşete düştü.

Hazret-i Ömer, “Bu nasıl oldu?” diye sordu. Habbab şöyle anlattı: “Müşrikler bana işkence etmek için odun yaktılar. Odunlar kor hâline gelince elbiselerimi çıkardılar ve beni o ateşin üzerine yatırdılar. Sırtımın eti kemiklerimden ayrıldı. Ateşi ise ancak bedenimden akan yağ ve su söndürebildi.”

İşte Habbab bin Eret radiyallahu anh, İslam’ın ilk günlerinde imanını gizlemeyen, hak uğruna

işkencelere sabreden ve zulmün karşısında dimdik duran büyük sahâbîlerden biriydi. Onun hayatı, imanın sadece dille söylenen bir söz değil; gerektiğinde bedelle, sabırla ve fedakârlıkla ispat edilen bir hakikat olduğunu gösterir.

Ey Nefsim! Senin Sıcak Dedğin Ne?

Habbab bin Eret radiyallahu anh kızgın kumlara yatırıldı, üzerine demir zırhlar giydirildi, sırtına kor ateşler bastırıldı. Sen ise yaz sıcağında abdest almayı, uykun varken namaza kalkmayı, biraz yorulunca hizmet etmeyi ağır görüyorsun. Ey nefsim! Onların bedeni ateşte yandı, imanları sönmedi; senin ayağına küçük bir diken batsa sabrın dağılıyor.

Ey Nefsim! Sen Neyi Bahane Ediyorsun?

Habbab'ın arkasında onu koruyacak güçlü bir kabile yoktu, malı yoktu, makamı yoktu, hürriyeti bile yoktu. Fakat imanı vardı. Senin ise imkânın var, rahatın var, güvenliğinin var, dilin serbest, yolun açık. Buna rağmen hakkı yaşamaya gelince bin bahane buluyorsun. Ey nefsim! Onlar darlıkta Allah dediler; sen genişlikte niçin geri duruyorsun?

Ey Nefsim! Senin Putların Daha Gizli

Habbab'a, "Lât ve Uzzâ hakkında ne diyorsun?" dediler. O da, "Onlar fayda ve zarar veremeyen putlardır" dedi. Ey nefsim! Sen de taş putlara tapmıyorsun belki; fakat insanların beğenisi, dünya menfaati, rahat düşkünlüğü, nefsin arzuları kalbinde putlaşmadı mı? Habbab açık putları reddetti; sen gizli putlarını ne zaman kıracaksın?

Ey Nefsim! İman Sadece Söz Değildir

Habbab kelime-i şehâdet getirdi ve ardından bedel ödedi. Çünkü iman, yalnız dilde kalan bir iddia değil; gerektiğinde sabırla, gözyaşıyla, fedakârlıkla ispat edilen bir hakikattir. Ey nefsim! Sen "inandım" diyorsun; fakat küçük bir imtihanda sarsılıyorsan, bil ki iman kalbe inmiş ama hâlâ damarlarına tam yürümemiş demektir.

Ey Nefsim! Onların Yaraları Şeref, Senin Şikâyetlerin Utandır

Habbab sırtındaki yanıkları Hazret-i Ömer'e gösterdiğinde, o yaralar bir zayıflık değil, bir şeref nişanıydı. Çünkü o izler, Allah yolunda çekilmiş acıların mühürleriydi. Ey nefsim! Sen ise hizmette biraz yorulunca, ibadette biraz zorlanınca, insanlar seni anlamayınca hemen şikâyete başlıyorsun. Onların yaraları mahşerde şahit olacak; senin mazeretlerin neye şahit olacak?

Ey Nefsim! Zulüm Ateşi Söndürmedi, Sen Rahatla Sönüyorsun

Müşrikler Habbab'ın sırtını ateşe yatırdılar; fakat o ateş onun imanını söndüremedi. Sen ise bazen rahatın içinde sönüyorsun. Ne işkence var, ne tehdit var, ne kızgın taş var. Fakat gaflet var, tembellik var, gevşeklik var. Ey nefsim! Demek ki bazen insanı ateş değil, konfor yakar; zulüm değil, rahatlık öldürür.

Ey Nefsim! Hakkı Söylemek İçin Herkesin Alkışını Bekleme

Habbab imanını gizlemedi. Çünkü hak, kalbe girince sahibini konuşturur. O, insanların ne diyeceğine değil, Allah'ın neyi razı olacağına baktı. Ey nefsim! Sen daha bir hakikati söyleyeceğin zaman, "Beni yanlış anlarlar mı, dışlarlar mı, ayıplarlar mı?" diye titriyorsun. Hakkı insanların alkışına bağlarsan, hiçbir zaman hakkıyla konuşamazsın.

Ey Nefsim! Sabır Dediğin Şey Dille Değil, Ateşin İçinde Belli Olur

Herkes rahat zamanda sabırdan bahseder. Fakat gerçek sabır, can yanarken Allah'tan kopmamaktır. Habbab'ın sırtındaki ateş, onun kalbindeki teslimiyeti ortaya çıkardı. Ey nefsim! Sen de sabırlıyım sanma; imtihan gelmeden sabır iddiası kolaydır. Asıl mesele, kalbin yanarken dilinin "Rabbim razıyım" diyebilmesidir.

Ey Nefsim! Bu Yol Oyalanma Yolu Değil

Sahâbîler dini hayatlarının kenarında bir süs gibi taşımadılar; hayatlarının merkezine koydular. Habbab için İslam, boş vakitte hatırlanan bir duygu değil; uğruna yanmayı göze aldığı bir hakikatti. Ey nefsim! Sen dini bazen vaktin kalırsa yaşanacak bir şey gibi görüyorsun. Halbuki din, boşluğa sığdırılacak değil; hayatı onun etrafında kuracak kadar azizdir.

Ey Nefsim! Habbab'ın Ateşi Geçti, İzzeti Kaldı

O gün Habbab'ın bedenini yakan ateş söndü. Kumların sıcaklığı geçti. Yaralarının acısı bitti. Fakat sabrı kaldı, imanı kaldı, izzeti kaldı, adı ümmetin gönlünde kaldı. Ey nefsim! Senin bugün kaçtığın ibadet, sabır ve fedakârlık yarın senin izzetin olacak. Bugün peşinden koştuğun rahat ise yarın elinde kalmayacak.

Ey Nefsim! Kendine Sor

Habbab kızgın ateşin üzerinde imanından dönmedi. Sen sıcak yatağından kalkıp iki rekât namaza duramıyorsan, onun kıssasını sadece dinleme; utanarak kendine bak. Çünkü bu kıssa geçmişte yaşanmış bir hatıra değil, bugün senin gevşekliğine tutulmuş bir aynadır.